

Nr 470.

Av fröken **Nygren**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 207, angående anslag för budgetåret 1944/45 till avlöningar vid de allmänna läroverken m. m.

Med anledning av Kungl. Maj:ts i proposition nr 207 till riksdagen avgivna förslag rörande inrättandet av ett psykologiskt-pedagogiskt institut får jag härmed anföra följande.

Enligt förslaget skall institutets styrelse utgöras av tio personer, av vilka rektor vid statens normalskola såsom direktor för institutet, de fyra professorerna i psykologi och pedagogik vid rikets universitet och högskolor samt skolöverläkaren äro självskrivna ledamöter. Av de övriga fyra ledamöterna, vilka föreslås skola utses av Kungl. Maj:t, skola två representera folkskola resp. läroverk och en representera yrkesundervisningen. Dessa representanter skola utses efter förslag av skolöverstyrelsen resp. överstyrelsen för yrkesundervisning. Den tionde ledamöten skall företräda allmänhetens, särskilt föräldrarnas, intressen.

Tanken på ett psykologiskt-pedagogiskt institut har i Sverige med särskild styrka framförts och utformats av den år 1934 bildade föreningen för psykologisk-pedagogiska institutet. Det förslag till ett institut, som av föreningen framlagts, upptogs och utvecklades vidare av 1936 års lärarutbildningssakkunniga. Enligt dessa sakkunnigas förslag skulle i styrelsen för det tilltänkta institutet ingå bl. a. två representanter för föreningen för psykologisk-pedagogiska institutet. I det nu föreliggande förslaget har ej upptagits någon representant för nämnda förening i styrelsen, vilket tydligen bl. a. sammanhänger med att institutet förutsättes erhålla en helt statlig karaktär.

Emellertid synes det alltjämt vara av ett visst värde, att föreningen blir representerad i det tänkta institutets styrelse. Föreningen har som nämnts ej blott i hög grad främjat tanken på ett psykologiskt-pedagogiskt institut utan även tagit initiativ till och utfört undersökningar, som visat sig vara av praktisk pedagogisk betydelse i det pågående reformarbetet inom vårt skolväsen. Särskilt kan man i detta hänseende rikta uppmärksamheten på de undersökningar rörande inträdesprövningar och examensväsende,

som av föreningen upptagits. Vissa publikationer i hithörande frågor föreligga redan, och andra äro under utarbetande. Föreningen är sålunda alltjämt verksam, och dess undersökningar ha i stor utsträckning bedrivits genom en internationell samverkan, med finansiellt bistånd framför allt från Carnegie Corporation i Förenta staterna. Även från enskilt håll i Sverige, nämligen sällskapet för folkundervisningens främjande, har ekonomiskt stöd lämnats. Det bör i detta sammanhang nämnas, att föreningen upptog sina undersökningar rörande examensväsendet i samarbete med ledande pedagoger i andra länder, sedan arbetsprogrammet under hand underställts dåvarande chefen för ecklesiastikdepartementet.

I och för sig måste det sålunda anses önskvärt, att en samverkan mellan det planerade institutet och den hittillsvarande föreningen kommer till stånd. I denna riktning har också skolöverstyrelsen uttalat sig i underdånig skrivelse den 9 december 1943 i så måtto, att skolöverstyrelsen anför följande:

»Föreningen för psykologisk-pedagogiska institutet, vilken i hög grad medverkat till att frågan om inrättande av ett psykologiskt-pedagogiskt institut tagits upp, har utfört vissa undersökningar inom arbetsområdet för det ifrågasatt institutet och har vissa undersökningar i gång. Det synes önskvärt, att samarbete kommer till stånd mellan föreningen och institutet, icke minst för att föreningens erfarenhet skall tillvaratagas.»

Ett samarbete av ifrågasatt slag torde få anses värdefullt även därigenom, att inom föreningen kunna samlas intresserade krafter, representerande såväl pedagogisk och medicinsk sakkunskap som även det allmänna medborgarintresset, vilka eljest ej kunna komma till ett samlat uttryck. Det psykologisk-pedagogiska institutet kan därigenom tillföras uppslag från vidare kretsar, än vad som annars är möjligt, liksom också beredas möjlighet att företaga undersökningar i större omfattning, än det statliga institutet kan lämna utrymme för. Överhuvud taget synes det önskvärt, att det enskilda intresset i en angelägenhet som denna får tillfälle att medverka i så stor utsträckning som möjligt.

De önskemål om samverkan, som sålunda framförts, synas också böra komma till uttryck i vad gäller sammansättningen av styrelsen vid det tilltänkta institutet. Det torde vara av betydelse för föreningens fortsatta tillvaro, att dess verksamhet från det allmännas sida vinner erkännande på så sätt, att en representant för föreningen blir medlem av institutets styrelse.

På grund av vad sålunda anförts, får jag hemställa,

att riksdagen måtte uttala sig för en sådan ändring i förslaget angående styrelsens sammansättning vid det psy-

kologisk-pedagogiska institutet, att en ledamot i styrelsen måtte utses av föreningen för psykologisk-pedagogiska institutet eller eventuellt att Kungl. Maj:t måtte utse en ledamot i styrelsen för institutet efter förslag av föreningen för psykologisk-pedagogiska institutet.

Stockholm den 21 mars 1944.

Hildur Nygren.